
Plenarhandling

B9-0220/2023

18.4.2023

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av uttalanden av rådet och kommissionen

i enlighet med artikel 132.2 i arbetsordningen

om den universella avkriminaliseringen av homosexualitet mot bakgrund av den senaste tidens utveckling i Uganda
(2023/2643(RSP))

Kim Van Sparrentak, Ignazio Corrao, Rosa D'Amato, Ernest Urtasun, Malte Gallée, Francisco Guerreiro, Hannah Neumann, Alice Kuhnke, Terry Reintke, Monika Vana, Rasmus Andresen, Jordi Solé, Alviina Alametsä
för Verts/ALE-gruppen

Europaparlamentets resolution om den universella avkriminaliseringen av homosexualitet mot bakgrund av den senaste tidens utveckling i Uganda (2023/2643(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Uganda, särskilt sina resolutioner av den 24 oktober 2019 om situationen för hbtv-personer i Uganda¹ och av den 11 februari 2021 om den politiska situationen i Uganda²,
- med beaktande av sin resolution av den 20 januari 2021 om mänskliga rättigheter och demokrati i världen och Europeiska unionens politik på området – årsrapport 2019³,
- med beaktande av sin rekommendation till rådet av den 9 juni 2021 om de 75:e och 76:e sessionerna i FN:s generalförsamling⁴,
- med beaktande av sin resolution av den 17 februari 2022 om mänskliga rättigheter och demokrati i världen och Europeiska unionens politik på området – årsrapport 2021⁵,
- med beaktande av dess resolution av den 5 maj 2022 om hot mot stabiliteten, säkerheten och demokratin i Västafrika och Sahel⁶,
- med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 21 och 26,
- med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, FN-stadgan och den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter,
- med beaktande av Afrikanska stadgan om mänskliga och folkens rättigheter, särskilt artiklar 1 till 4,
- med beaktande av Ugandas 1995 års konstitution,
- med beaktande av EU:s riktlinjer om dödsstraff, som antogs den 12 april 2013,
- med beaktande av EU:s riktlinjer för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna för homosexuella, bisexuella, transpersoner och intersexuella (hbtv-personer), som antogs den 24 juni 2013,
- med beaktande av EU:s riktlinjer om mänskliga rättigheter – icke-diskriminering inom de yttre åtgärderna, som antogs den 18 mars 2019,

---

¹ EUT C 202, 28.5.2021, s. 54.

² EUT C 465, 17.11.2021, s. 154.

³ EUT C 456, 10.11.2021, s. 94.

⁴ EUT C 67, 8.2.2022, s. 150.

⁵ EUT C 342, 6.9.2022, s. 191.

⁶ EUT C 465, 6.12.2022, s. 137.

- med beaktande riktlinjerna för EU:s politik gentemot tredjeländer i fråga om tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, 2019 års översyn av riktlinjerna som antogs den 16 september 2019,
- med beaktande av det gemensamma meddelandet av den 25 mars 2020 från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024 (JOIN(2020)0005),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 12 november 2020 *En jämlikhetsunion: Jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer 2020–2025* (COM(2020)0698),
- med beaktande av agendan för mångfald och inkludering inom Europeiska utrikestjänsten 2023–2025, som antogs den 6 mars 2023,
- med beaktande av rådets förordning (EU) 2020/1998 av den 7 december 2020 om restriktiva åtgärder mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna⁷,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 978/2012 av den 25 oktober 2012 om tillämpning av det allmänna preferenssystemet och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 732/2008⁸,
- med beaktande av Ugandas lagförslag mot homosexualitet av den 21 mars 2023,
- med beaktande av uttalandet från FN:s högkommissarie Volker Türk av den 22 mars 2023 *Uganda: Türk urges President not to sign shocking anti-homosexuality bill*,
- med beaktande av uttalandet från talespersonen för Europeiska utrikestjänsten av den 22 mars 2023 *Uganda: Statement by the Spokesperson on the adoption of the anti-homosexuality bill*,
- med beaktande av uttalandet från FN:s oberoende experter av den 29 mars 2023 *Uganda: UN experts condemn egregious anti-LGBT legislation*,
- med beaktande av uttalandet från Unaid av den 22 mars 2023 *UNAIDS urges the Government of Uganda to not enact harmful law that threatens public health*,
- med beaktande av det senaste beslutet från FN:s kommitté för avskaffande av diskriminering av kvinnor i fallet Rosanna Flamer-Caldera mot Sri Lanka,
- med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
  - A. I artikel 21 i EU-fördraget fastställs att EU:s åtgärder i internationella sammanhang ska utgå från de principer som har legat till grund för EU:s egen tillblivelse, utveckling och utvidgning, särskilt demokrati, rättsstaten, de mänskliga rättigheternas och grundläggande friheternas universalitet och odelbarhet, respekt för människors värde,

---

⁷ EUT L 410I, 7.12.2020, s. 1.

⁸ EUT L 303, 31.10.2012, s. 1.

jämlikhet och solidaritet samt respekt för principerna i Förenta nationernas stadga och i folkrätten.

- B. Alla människor föds fria och lika i värde och rättigheter. Alla stater är skyldiga att förhindra våld, uppvigling till hat och stigmatisering på grund av individuella egenskaper, däribland sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck.
- C. I Afrikanska stadgan om mänskliga och folkens rättigheter fastställs att ”var och en ska ha rätt till att åtnjuta rättigheter och friheter som erkänns och garanteras i denna stadga utan åtskillnad av något slag” (artikel 2), att ”var och en ska vara lika inför lagen” och ”var och en ska ha rätt till lika skydd av lagen” (artikel 3), och att ”var och en ska ha rätt till respekt för sitt liv och sin persons integritet” och ”ingen får godtyckligt berövas denna rättighet” (artikel 4).
- D. Den 21 mars 2023 antog Ugandas parlament lagförslaget mot homosexualitet (*lagförslaget*). I lagförslaget föreslås dödsstraff för ”grov homosexualitet”, livstids fängelse för ”homosexualitet”, upp till 14 års fängelse för ”försök till homosexualitet” och upp till 20 års fängelse för ”främjande av homosexualitet”. Det sistnämnda innebär en fullständig censur av hbt-frågor, även för organisationer i det civila samhället som bedriver människorättsbaserad opinionsbildning och hälso- och sjukvård.
- E. Tidigare versioner av liknande lagförslag som förbjuder främjande av homosexualitet och homosexuella handlingar har redan lagts fram 2009, 2012, 2013 och 2014, vilket visar på en benägenhet att systematiskt göra hbt-personer till syndabockar och instrumentalisera dem som fiktiva politiska motståndare. Denna lagstiftning strider mot Ugandas egna konstitutionella bestämmelser om jämlikhet och icke-diskriminering för alla. Politiker och (utländska) religiösa ledare har spelat en central roll när det gäller att uppmuntra till hatretorik mot hbt-personer i Uganda. Dagens negativa attityder mot hbt-personer i Uganda och andra länder i regionen påverkas av det kvarvarande inflytandet från lagar från kolonialtiden. En ökning av det verbala och fysiska våldet har redan konstaterats till följd av antagandet av lagförslaget.
- F. Avkriminalisering av samkönade relationer mellan vuxna baserade på samtycke har varit en vanlig uppmaning från parlamentet och utgör en vedertagen formulering. Parlamentet har vid ett flertal tillfällen uppmanat länder utanför EU att sträva efter avkriminalisering som ett sätt att säkerställa att alla mänskliga rättigheter är odelbara och att hbt-personer kan åtnjuta dem.
- G. EU har antagit tydliga riktlinjer för utrikestjänsten om hbt-personer, dödsstraff, icke-diskriminering inom de yttre åtgärderna samt om tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. I dessa riktlinjer uttrycks ett otvetydigt motstånd mot dödsstraff, tortyr och annan misshandel i alla lägen och under alla omständigheter, och det anges vidare att kriminalisering av samkönade relationer mellan vuxna baserade på samtycke står i strid med internationell lagstiftning om mänskliga rättigheter. Riktlinjerna om hbt-personer innehåller särskilda skyldigheter för utrikestjänsten när det gäller bland annat rapportering, att ta upp frågan i politiska dialoger och att stödja det civila samhället.
- H. FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter har uppmanat president Museveni att inte utfärda lagen med motiveringen att den skulle kunna ”ge fritt spelrum för

systematiska kränkningar av nästan alla [hbti-personers] mänskliga rättigheter”.

Högkommissarien hävdade att lagförslaget ”blandar ihop relationer som är baserade på samtycke och relationer som inte är baserade på samtycke”, att det ”i hög grad avleder uppmärksamheten från att vidta nödvändiga åtgärder för att få ett slut på det sexuella våldet” och att det ”strider mot Ugandas egna konstitutionella bestämmelser”.

28 FN-expertter från FN:s mekanism för särskilda förfaranden har förklarat att dödsstraff på grundval av sådan lagstiftning i sig är en godtycklig avrättning och en kränkning av artikel 6 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

- I. EU är Ugandas största partner i utvecklingssamarbetet. EU:s fleråriga vägledande program för Uganda för 2021–2024 har en total budget på 375 miljoner euro.
- J. Det nya globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter, inom ramen för EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati, gör det möjligt för EU att rikta in sig på allvarliga kränkningar och övergrepp mot de mänskliga rättigheterna över hela världen, oavsett var de sker, inbegripet fall av godtyckliga avrättningar och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Den senaste tidens utveckling i Uganda

1. Europaparlamentet fördömer i skarpast möjliga ordalag det ugandiska parlamentets antagande av det så kallade lagförslaget mot homosexualitet och upprepar sitt starka motstånd mot alla former av diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet, liksom mot allt våld mot hbti-personer. Parlamentet anser att antagandet av lagförslaget är ett uppenbart brott mot Ugandas konstitution och Ugandas internationella förpliktelser enligt Afrikanska stadgan och FN:s internationella rättssystem, t.ex. den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och FN-stadgan. Parlamentet förkastar kategoriskt användningen av dödsstraff under alla omständigheter.
2. Europaparlamentet är oroat över att endast två av 389 lagstiftare röstade mot lagförslaget och beklagar president Musevenis kommentarer, som ytterligare spår på hatretoriken mot hbti-personer. Parlamentet är oroat över antalet politiker, religiösa ledare och mediepersoner som har uppviglat till hat och anser att det är en allvarlig och oroande utveckling att merparten av den ugandiska politiska klassen instrumentaliserar hbti-personer som fiktiva motståndare. Parlamentet anser att detta lagförslag är bland de värsta i sitt slag i världen och att dess utfärdande oundvikligen kommer att leda till ansträngda förbindelser mellan EU och Uganda.
3. Europaparlamentet är oroat över rapporterna om att över 110 hbti-personer i Uganda bara i februari 2023 rapporterade incidenter till civilsamhällesorganisationen Sexual Minorities Uganda, bland annat gripanden, sexuellt våld, avhysningar och offentlig avklädning. Parlamentet konstaterar att detta troligen bara är en bråkdel av det faktiska antalet fall, eftersom de flesta brottsoffer är för rädda för att gå till polisen. Parlamentet noterar med oro att transpersoner drabbas oproportionerligt hårt av detta fenomen och fördömer förbudet mot Sexual Minorities Uganda i augusti 2022.
4. Europaparlamentet är oroat över att lagförslaget förvärrar stigmatiseringen, trakasserierna och diskrimineringen samt det potentiella våldet som hbti-personer och

människorättsförsvarare kan komma att utsättas för till följd av den senaste utvecklingen, särskilt när de utför sitt arbete eller försöker få tillgång till sociala tjänster som bostäder, utbildning och hälsovård. Parlamentet anser att den ökande risken för människorättsförsvarare som förespråkar rättigheter är en särskild anledning till oro och understryker att lagförslaget skulle kunna användas som en förevändning för att angripa dem som arbetar med mänskliga rättigheter och fångla politiska motståndare, vilket skulle undergräva de demokratiska institutionerna och det civila samhället i sin helhet.

5. Europaparlamentet anser att den hätska retorik och desinformation som sprids av religiösa ledare, medier och politiker bidrar till ett allmänt klimat av förtryck mot hbt-personer och deras familjer och vänner, som tvingar dem till självcensur för att inte bli offer för våld. Parlamentet anser att samma retorik främjar ett klimat av övervakning som gör det möjligt att systematiskt kränka de mänskliga rättigheterna, såsom rätten till privatliv, rätten till liv, frihet och personlig säkerhet och rätten till lika skydd mot all diskriminering.
6. Europaparlamentet påminner om att Uganda har varit en föregångare i kampen mot hiv och den stigmatisering som är förknippad med hiv. Parlamentet påminner om att prevalensen av hiv bland män som har sex med män år 2021 var 12,7 %. Parlamentet konstaterar med oro att denna procentsats är betydligt högre än för heterosexuella män och över det nationella genomsnittet och är därför ytterst oroat över att lagförslaget i praktiken skulle kriminalisera personer med hiv. Parlamentet anser att sådana bestämmelser endast tjänar till att ytterligare stigmatisera testning, spårning och förebyggande av hiv, vilket kan göra alla livräddande hivprogram och insatser för att nå nyckelpopulationer olagliga, eftersom de skulle kunna utgöra ”främjande av homosexualitet”. Parlamentet hänvisar till de obestridliga bevis som Unaid's lagt fram för att kriminaliserande lagar driver bort samhällen från livräddande tjänster.

Situationen för avkriminalisering i världen

7. Europaparlamentet påminner om att EU har antagit tydliga utrikespolitiska riktlinjer när det gäller fördömande av dödsstraffet och skydd av hbtqi-personer, liksom i fråga om tillämpningen av principen om icke-diskriminering i yttre åtgärder och fördömande av tortyr och annan misshandel. Parlamentet anser att strävan efter internationell avkriminalisering i internationella forum inte bara är en moralisk skyldighet utan också en nödvändighet för att tillgodose de internationella mänskliga rättigheterna.
8. Europaparlamentet påminner om att kommissionens jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer, tillsammans med EU:s handlingsplaner för mänskliga rättigheter och demokrati, förbinder EU att intensifiera åtgärderna för att aktivt fördöma och bekämpa diskriminerande lagar, politik och praxis, inbegripet kriminalisering av samkönade förbindelser.
9. Europaparlamentet framhåller den positiva internationella trenden mot avkriminalisering, i och med att 49 FN-medlemsstater har genomfört rättsliga reformer under de senaste 30 åren, särskilt Moçambique 2015, Belize och Seychellerna 2016, Trinidad och Tobago och Indien 2018, Botswana 2019, Gabon 2020, Angola och Bhutan 2021, Antigua och Barbuda, Singapore och Barbados 2022 samt Cooköarna 2023. Parlamentet påminner dock om att det även finns länder där lagar som

kriminaliserar samkönade handlingar har skärpts eller återinförts, såsom Tchad, Brunei, Nigeria och slutligen Uganda, vilket belyser behovet av en universell rörelse som förespråkar avkriminalisering. Parlamentet påminner om prejudikat där FN:s organ har vidtagit rättsliga åtgärder mot kriminalisering, t.ex. FN:s råd för mänskliga rättigheter i målet *Toonen mot Australien* 1994 och kommittén för avskaffande av diskriminering av kvinnor i *Rosanna Flamer-Caldera mot Sri Lanka* 2022.

10. Europaparlamentet uttrycker oro över antagandet av lagförslag mot så kallad homosexuell propaganda i vissa länder, vilket bidrar till en kultur av intolerans och diskriminering, och slår larm om hur sådana lagar kan få spridningseffekter i andra länder och bana väg för antagandet av strängare åtgärder, såsom kriminalisering av sexuella förbindelser mellan personer av samma kön och andra aspekter som rör sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck samt könsegenskaper. Parlamentet noterar att ny forskning visar att konspirationsteorier blir allt populärare i många EU-medlemsstater. Parlamentet är oroat över att hat och konspirationer online leder till våld offline och kan kosta liv. Parlamentet noterar den forskning som den internationella sammanslutningen för lesbiska, homosexuella, trans- och intersexuella (ILGA) har utfört och som visar att 2022 har varit det våldsammaste året för hbtqi-personer till följd av hatpropaganda och desinformation. Parlamentet uppmanar kommissionen att inkludera åtgärder mot interaktionsbaserade rekommendationssystem på sociala medier i det kommande paketet för försvar av demokratin, eftersom dessa system är kända för att förstärka hat och desinformation.
11. Europaparlamentet är oroat över den växande trenden mot kriminalisering i andra delar av Afrika, t.ex. i Ghana och Kenya, där liknande lagförslag har lagts fram och övervägs av ländernas respektive parlament, och över sannolikheten för att antagandet av Ugandas lagförslag kommer att få en betydande inverkan på resultatet av dessa lagförslag.
12. Europaparlamentet påminner om att främjandet av målen för hållbar utveckling är ett ansvar för alla FN-medlemsstater som har anslutit sig till dem, däribland Uganda, och att de måste tjäna målet om att ingen ska lämnas utanför. Parlamentet erkänner den inneboende kopplingen mellan respekten för hbtqi-personers mänskliga rättigheter och målen för hållbar utveckling och förstår att all diskriminerande praxis, särskilt sådan där dödsstraff föreskrivs, står i radikal motsättning mot dessa mål.

Handlingsplaner

13. Europaparlamentet uppmanar president Museveni att inte utfärda lagförslaget och kategoriskt förkasta alla framtida liknande initiativ. Parlamentet uppmanar president Museveni att främja principerna tolerans, acceptans och respekt för internationellt erkända mänskliga rättigheter och se till att alla individer i Uganda, oavsett sexuell läggning och könsidentitet, behandlas lika, med värdighet och respekt.
14. Europaparlamentet uppmanar de ugandiska myndigheterna att utreda, åtala och bestraffa alla hatbaserade attacker mot enskilda personer och organisationer till följd av antagandet av lagförslaget, och att stoppa alla motåtgärder, såsom polisrazzior eller blockering av bankkonton, mot organisationer i det civila samhället som arbetar med

mänskliga rättigheter och opinionsbildning kring hbt-frågor och tillhandahåller viktiga samhällsbaserade tjänster.

15. Europaparlamentet uppmanar medlemmarna av Ugandas parlament och andra politiker att avstå från att underblåsa hat mot sexuella minoriteter och könsminoriteter.
16. Europaparlamentet beklagar att vice ordföranden för kommissionen / unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik hittills inte har reagerat direkt på lagförslaget. Parlamentet anser att den allvarliga situationen, som i vissa fall inbegriper dödsstraff, motiverar ett starkare institutionellt svar och uppmanar vice ordföranden/den höga representanten att göra ett uttalande.
17. Europaparlamentet uppmanar rådet och utrikestjänsten att kategoriskt genomföra de tillämpliga EU-riktlinjerna. Parlamentet uppmanar EU:s delegation i Uganda att noggrant rapportera om situationen och fortsätta att ge stöd till det civila samhället och människorättsförsvarare.
18. Europaparlamentet uppmanar utrikestjänsten och medlemsstaterna att snarast samarbeta med de ugandiska myndigheterna för att starkt förespråka att lagförslaget inte utfärdas och klargöra att denna lag skulle få en betydande och skadlig inverkan på förbindelserna mellan EU och Uganda.
19. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden/den höga representanten, den särskilda representanten för mänskliga rättigheter och utrikestjänstens ambassadör för kön och mångfald att tillsammans med EU:s delegation i Uganda utforska alternativ för en kraftfull insats av EU, i enlighet med utrikestjänstens agenda för mångfald och inkludering. Parlamentet uppmanar vice ordföranden/den höga representanten att överväga sanktioner enligt det globala EU-systemet för sanktioner om lagförslaget utfärdas. Parlamentet insisterar på att hållas underrättat om de åtgärder som vidtagits i detta avseende, inbegripet åtgärder för att stödja det civila samhällets organisationer och människorättsförsvarare.
20. Europaparlamentet påminner om sin resolution av den 16 mars 2023 om EU:s riktlinjer om människorättsförsvarare⁹ och uppmanar utrikestjänsten att öka sina ansträngningar för att säkerställa att ugandiska människorättsförsvarare har tillgång till finansiering, stöd, skydd, omplacering, visum och tillflykt, när så är lämpligt.
21. Europaparlamentet erkänner att den tredje cykeln av den allmänna återkommande utvärderingen, under vilken Uganda granskades, har avslutats, och noterar att den allmänna återkommande utvärderingen tog upp kriminaliseringen av hbt-personer. Parlamentet uppmanar EU att göra en skrivelse i den kommande allmänna återkommande utvärderingen om Uganda, som återspeglar utvecklingen när det gäller hbt-personer. Parlamentet uppmanar EU att inta en mer proaktiv hållning när det gäller att göra skrivelser i den allmänna återkommande utvärderingen till stater i syfte att kräva avkriminalisering av homosexualitet.
22. Europaparlamentet efterlyser ett omedelbart tillbakadragande av Ugandas förmånstillträde till ordningen ”Allt utom vapen”, som ingår i det allmänna

---

⁹ Antagna texter, P9_TA(2023)0086.

preferenssystemet, om lagförslaget utfärdas. Parlamentet uppmanar kommissionen att göra avkriminaliseringen av homosexualitet till ett krav för tillgång till det allmänna preferenssystemet och att avföra alla andra länder som fortsätter att kriminalisera samkönade sexuella handlingar med samtycke från förteckningen.

23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta en uppsättning människorättsorienterade åtgärder för att begränsa eller avsluta nuvarande eller framtida ekonomiska förbindelser med länder utanför EU som fortsätter att kriminalisera homosexualitet, särskilt när användningen av dödsstraff föreskrivs.
24. Europaparlamentet uppmanar EU att vidta åtgärder i alla relevanta politiska och diplomatiska forum för allmän avkriminalisering av samkönade sexuella handlingar med samtycke, samt ett slut på förbuden mot könsbekräftande vård, för att säkerställa att hbtqi-personer åtnjuter alla mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar EU att skapa en bred koalition av likasinnade med det internationella samfundet för dessa ansträngningar, med fokus på internationella instrument såsom den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, FN-stadgan och FN:s generalförsamlings resolutioner i denna fråga, de avgörande beslut som fattats av FN:s råd för mänskliga rättigheter och kommittén för avskaffandet av diskriminering av kvinnor, liksom rapporterna från FN:s oberoende expert på sexuell läggning och könsidentitet. Parlamentet påminner om att den allmänna återkommande utvärderingen bör användas på ett lämpligt och proaktivt sätt i detta avseende.

o

o o

25. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till regeringarna och parlamenten i medlemsstaterna, rådet, kommissionen, Europeiska utrikestjänsten, EU:s delegation till Uganda, Republiken Ugandas president, regering och parlament samt till alla andra länder som har överlämnat lagförslag som kriminaliserar förbindelser mellan personer av samma kön.